

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра французької та іспанської філологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**Особливості перекладу зворотів та термінології
в науково-технічних текстах**

освітній рівень	другий (магістерський) рівень
галузь знань	03 Гуманітарні науки (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 Філологія (шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно, перша – французька
освітня програма	Французька та друга іноземні мови і літератури
Факультет	іноземних мов

Робоча програма освітньої компоненти **Особливості перекладу зворотів та термінології в науково-технічних текстах**

для здобувачів

(назва освітньої компоненти)

за спеціальністю **Філологія спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька**

Розробники: к.ф.н., доц. Фроляк М.П,
доцент кафедри французької та іспанської філологій

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) **французької та іспанської філологій**_____

Протокол № 9 від “_26_”___ червня__2023 року

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) французької та іспанської
філологій

_____ доц..Піскозуб З.Ф.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів: 2	Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2-й	
<u>Індивідуальне науково-дослідне завдання</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин: -90	Спеціальність <u>035 Філологія</u> (шифр, назва)	1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 _____ самостійної роботи здобувача – 4,42 _____		Лекції	
		-14 год.	
		Практичні, семінарські	
		-14 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	-год.
		Самостійна робота	
		-62 год.	
		Індивідуальні завдання	
	год.		
Вид контролю:			
(екзамен / залік)			
залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти –31,2% / 68,8%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Освітній процес спрямовано на ознайомлення здобувачів з теоретичними засадами та практичними навиками перекладу з / на французьку мову усталених граматичних конструкцій (складових частин різних типів речень, типових складних предикативних одиниць, відокремлених конструкцій, сталих лексико-граматичних сполучень слів тощо), а також вивчення особливостей вживання у мові оригіналу та у мові перекладу та мовного трансферу спеціальної лексики, в тому числі термінологічної.

Завдання:

- Збагатити лексичний запас здобувачів елементами специфічної лексики та термінології різноманітних галузей.

- Сформувати у здобувачів навички аналізу науково-технічного тексту з метою виділення та адекватного перекладу загальнонаукових та спеціальних термінів.

- Сформувати у здобувачів навички розпізнавання граматичних конструкцій та сталих зворотів, які є типовими для мови вихідного тексту та мови перекладу, застосування основні граматичні трансформації тексту для адекватного перекладу усталених зворотів і колокацій.

- Представити специфіку організації наукового та технічного тексту.

- Ознайомити здобувачів з загальними засадами перекладу і правилами термінології.

- Навчити здобувачів аналізувати зміст, структуру та мовні особливості вибраних текстів, вичленовувати мовні засоби, притаманні науковій та технічній літературі, а також пояснювати мету їх вживання у тексті.

Загальні компетентності (ЗК): ЗК 1, ЗК 6, ЗК 10;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): ФК 7, ФК 8.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 2, ПРН 6, ПРН 14.

Після завершення навчання здобувач вищої освіти буде:

знати:

1. Специфіку та мовні особливості французького науково-технічного тексту.
2. Жанрові особливості французьких та українських науково-технічних текстів та специфіку їх перекладу на українську мову.
3. Перекладацькі стратегії у перекладі науково-технічного тексту; основні способи перекладу усталених зворотів, термінів різних структурних типів та різних типів речень, притаманних науковому стилю викладу.
4. Основні граматичні трансформації науково-технічного тексту під час перекладу.
6. Референційні джерела для перевірки правильності перекладу державною мовою (остання версія правопису, тлумачні словники).

вміти:

1. Аналізувати науково-технічний текст з метою окреслення загальної композиції та змістових частин тексту.
2. Аналізувати науково-технічний текст з метою виділення загальнонаукових та спеціальних термінів, вирізнення граматичних конструкцій, які є типовими для мови вихідного тексту та мови перекладу, а також мовних одиниць інших рівнів, які становлять труднощі перекладу.
3. Знаходити в тексті спеціальну лексику та добирати адекватні відповідники для її перекладу.
4. Застосовувати основні способи перекладу термінів різних структурних типів.
5. Розрізняти випадки міжмовної омонімії у науково-технічних текстах та невідповідності термінів у мові першоджерела і перекладу.
6. Уміти знаходити в тексті усталені в науковій мові граматичні конструкції та добирати до них адекватні відповідники.
7. Застосовувати основні граматичні трансформації тексту перекладу; вибирати адекватні відповідники для перекладу різних членів речення та різних типів речень, зокрема, засобів вираження суб'єктивної модальності, способів звертання до адресата тексту, способів введення до тексту прикладів, формул, схем і таблиць.
8. Використовувати набуті знання з перекладу усталених термінологічних зворотів та термінів, притаманних французькому науково-технічному тексту, у спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

Освітня компонента передбачає формування у здобувача вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей, визначених освітньою програмою:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання визначених освітньою програмою:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. Особливості перекладу термінології у науково-технічних текстах

Тема 1. Загальні принципи перекладу науково-технічної літератури

Тема 2. Критерії якості науково-технічного перекладу

Тема 3. Варіанти перекладацьких стратегій та технічні прийоми перекладу спеціальної лексики

Тема 4. Термінологічні системи та їх складові у перекладі науково-технічних текстів

Тема 5. Види термінів за структурою та специфіка їх перекладу

Тема 6. Випадки асиметричності термінологічних систем та техніка їх подолання

Змістовий модуль 2. Особливості перекладу зворотів у науково-технічних текстах:

Тема 7. Стилiстичні особливості перекладу граматичних конструкцій у науково-технічних текстах

Тема 8. Специфіка перекладу різних типів речень за їх будовою та структурою предикативного центру

Тема 9. Специфіка перекладу конструкцій на позначення суб'єктивної модальності, вставних і вставлених синтаксичних конструкцій

Тема 10. Порядок слів у перекладі науково-технічних текстів

Тема 11. Особливості перекладу власних назв у науково-технічних текстах

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особливості перекладу термінології у науково-технічних текстах												

Загальні принципи перекладу науково-технічної літератури	6	2				4						
Критерії якості науково-технічного перекладу	7	2				5						
Варіанти перекладацьких стратегій та технічні прийоми перекладу спеціальної лексики	7	1	1			5						
Термінологічні системи та їх складові у перекладі науково-технічних текстів	7	1	1			5						
Види термінів за структурою та специфіка їх перекладу	7	1	1			5						
Випадки асиметричності термінологічних систем та техніка їх подолання	7	1	1			5						
Разом – зм. модуль 1	41	8	4			29						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Особливості перекладу зворотів у науково-технічних текстах												
Стилістичні особливості перекладу граматичних конструкцій у науково-	8	1	1			6						

технічних текстах												
Специфіка перекладу різних типів речень за їх будовою та структурою предикативного центру	8	1	1			6						
Специфіка перекладу конструкцій на позначення суб'єктивної модальності, вставних і вставлених синтаксичних конструкцій	12	1	3			8						
Порядок слів у перекладі науково-технічних текстів	7	1	1			5						
Особливості перекладу власних назв у науково-технічних текстах	12	1	3			8						
Підбиття підсумків семестру	2	1	1									
Разом – зм. модуль 2	49	6	10			33						
Усього годин	90	14	14			62						

ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
Усього годин						

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1		
2		
...		

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Варіанти перекладацьких стратегій та технічні прийоми перекладу спеціальної лексики	1
2	Термінологічні системи та їх складові у перекладі науково-технічних текстів	1
3	Види термінів за структурою та специфіка їх перекладу	1
4	Випадки асиметричності термінологічних систем та техніка їх подолання	1
5	Стилістичні особливості перекладу граматичних конструкцій у науково-технічних текстах	1
6	Специфіка перекладу різних типів речень за їх будовою та структурою предикативного центру	1
7	Специфіка перекладу конструкцій на позначення суб'єктивної модальності, вставних і вставлених синтаксичних конструкцій	3
8	Порядок слів у перекладі науково-технічних текстів	1
9	Особливості перекладу власних назв у науково-технічних текстах	3
10	Підбиття підсумків семестру	1

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою складовою освітнього процесу освітньої компоненти «Особливості перекладу зворотів та термінології в науково-технічних текстах». Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні принципи перекладу науково-технічної літератури: опрацювання основної та додаткової літератури з теми	4

2	Критерії якості науково-технічного перекладу: опрацювання основної та додаткової літератури з теми	5
3	Варіанти перекладацьких стратегій та технічні прийоми перекладу спеціальної лексики: опрацювання основної та додаткової літератури з теми	5
4	Термінологічні системи та їх складові у перекладі науково-технічних текстів: робота з енциклопедичними та науково-технічними словниками французької та української мови	5
5	Види термінів за структурою та специфіка їх перекладу: опрацювання наукової літератури з теми, робота з енциклопедичними та науково-технічними словниками французької та української мови	5
6	Випадки асиметричності термінологічних систем та техніка їх подолання: опрацювання наукової літератури з теми, робота з енциклопедичними та науково-технічними словниками французької та української мови	5
7	Стилістичні особливості перекладу граматичних конструкцій у науково-технічних текстах: опрацювання наукової літератури з теми, підготовка доповіді, презентації	6
8	Специфіка перекладу різних типів речень за їх будовою та структурою предикативного центру: опрацювання наукової літератури з теми	6
9	Специфіка перекладу конструкцій на позначення суб'єктивної модальності, вставних і вставлених синтаксичних конструкцій: опрацювання наукової літератури з теми, підготовка доповіді, презентації	8
10	Порядок слів у перекладі науково-технічних текстів	5
11	Особливості перекладу власних назв у науково-технічних текстах: опрацювання наукової літератури з теми, підготовка доповіді, презентації	8
Разом		62

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Результати навчання цієї освітньої компоненти деталізують такі **програмні результати навчання**:

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної	лекція, бесіда, дискусія, проблемні завдання, лінгвістичний аналіз текстів, презентація	Оцінювання роботи на практичному занятті, тестування, перевірка та оцінювання

<p>комунікації, зокрема в ситуаціях професійного наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною іноземною мовами.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату організації комунікації.</p> <p>ПРН 14. Створювати, аналізувати редактувати різних стилів та жанрів.</p>		<p>самостійної роботи, модульні контрольні роботи.</p>
---	--	--

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ:

опитування на заняттях, виконання практичних завдань, оцінювання самостійної роботи, тести, модульні контрольні роботи, кінцевий залік.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточне тестування та практична робота					Сума
Змістовий модуль 1					
Теми / Види роботи	Тема 1	Тема. 2	Тема 3	Тема4	
Перевірка теоретичних знань	2	2	2	2	
Виконання практичних завдань	6	6	6	6	
Всього	8	8	8	8	
	Змістовий модуль 2				

Теми / Види роботи	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	100
Перевірка теоретичних знань	2	2	2	2	2	2	
Виконання практичних завдань	6	6	16	6	16	6	
Всього	8	8	18	8	18	8	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку		
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FХ	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FХ і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій, презентації до навчальних тем

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Кононенко І. В. Особливості і труднощі перекладу науково-технічних текстів // *Радіоелектроніка та молодь у XXI столітті : матеріали 27-го Міжнар. молодіж. форуму, 10–12 травня 2023 р. – Харків : ХНУРЕ, 2023. – Т. 10. – С. 21–22.*
2. Дячук, Н. В., Білюк, І. Л. Теоретичні аспекти перекладу науково-технічних текстів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія» (85). – 2023. – С. 49-53.*

3. ЮІ Сербіненко, ВВ Самаріна. Проблеми перекладу технічної термінології в німецькомовному науково-технічному дискурсі. - 2023. - Електронний документ. Режим доступу: repository.kpi.kharkov.ua.
4. Пустовойт Н. І. Переклад науково-технічної літератури у світлі сучасних вимог до підготовки перекладачів // Нова філологія. – 2020. – № 80. – Том II. – С. 164-168.
- 5.Верховцова О. М, Труднощі перекладу французької юридичної термінології українською мовою // Science Review. – 3(10) . – Vol.7. – 2018. – С. 37-40.
- 6.Попко Ф.А. Специфіка перекладу французької науково-технічної патентної літератури // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2017. – № 29. – т.2. – С 121-123.
- 7.Пітин В.М. Особливості науково-технічного перекладу французької мови та способи його навчання // Молодий вчений . – № 4.3 (44.3) . – 2017. – С. 204-208.
- 8.Humbley J. Terminologie et traduction une complémentarité oubliée ?. Session 1 - Terminologie et traduction. Tralogy I. Métiers et technologies de la traduction : quelles convergences pour l'avenir ?. – Paris, 2011. hal-02495532 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://hal.science/hal-02495532>
- 9.Gouadec D.Terminologie, traduction et rédaction spécialisées // Langages 2005/1. – №157. – P. 14-24.
- 10.Zellal Nassim. Cours de terminologie dans les methodes de traduction. . – Paris ? 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://urnop-alger2.com/images/docs/Cours.pdf>
- 11.Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу : підручник. Київ, 2002.
- 12.Tondji-Simen R. Notions essentielles et enseignement de la traduction scientifique et technique // Meta, 50(4). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://doi.org/10.7202/019905ar>

Допоміжна:

1. Кузнєцова Ю.І. Особливості дериваційних процесів у терміносистемі будівництва французької мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.05 «Романські мови» / Юлія Ігорівна Кузнєцова; Київськ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2001. – 20 с.
2. Křečková V. Les tendances de la néologie terminologique en français contemporain. // Sborník prací filozofické fakulty Brněnské univerzity. Brno : Masarykova univerzita, 1997. - P.61-70. – ISBN 80-210-1686-8. - [електронний ресурс]- Режим доступу : <http://www.phil.muni.cz/plonedata/wurj/erb/volumes-21-30/kreckova97.pdf>
3. Vocabulaire des techniques de l'information et de la communication (TIC). Enrichissement de la langue française. Termes, expressions et définitions publiés au Journal officiel. - Paris, 2009. - 330p.[електронний ресурс] – Режим доступу : <http://franceterme.culture.fr/FranceTerme/librairie.htm>
4. Словник української мови: Академічний тлумачний словник (1970-1980). Ел. Ресурс: <http://sum.in.ua/>
5. Український правопис. - Київ, 2019.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.culture.fr/franceterme>

2. <https://www.linguee.fr/anglais-francais/traduction/scientific+terminology.html>